

Ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym

s. 20

- **Minister Sprawiedliwości** utworzył **Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego**, z oddziałami przy sądach rejestrowych, której zadaniami są: prowadzenie zbioru informacji Rejestru oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, udzielanie informacji z Rejestru oraz przechowywanie i udostępnianie kopii dokumentów z katalogu, utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru i katalogu w systemie teleinformatycznym, utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów~~zadaniem jest: prowadzenie zbioru informacji rejestru oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, udzielanie informacji z rejestru oraz przechowywanie i udostępnianie kopii dokumentów z katalogu;~~

- katalog ten obejmuje następujące dokumenty spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnych, komandytowo-akcyjnych i spółek europejskich:

- 1) akty założycielskie, umowy oraz statuty, jeżeli są oddzielnymi aktami, a także uchwały o ich zmianie;
- 2) teksty jednolite dokumentów wyżej wymienionych;
- 3) uchwały o zmianie wysokości kapitału zakładowego, jeżeli nie wymagały jednoczesnej zmiany umowy lub statutu;
- 4) uchwały o powołaniu i odwołaniu członków organów spółek oraz oświadczenia o ich rezygnacji;
- 5) roczne sprawozdania finansowe, roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, odpisy uchwał o zatwierdzeniu tych sprawozdań i podziale zysku albo pokryciu straty, a także opinie biegłych rewidentów i sprawozdania z działalności jednostek, sprawozdania skonsolidowane z płatności na rzecz administracji publicznej;

- repozytorium dokumentów finansowych prowadzi się w systemie teleinformatycznym dla każdego podmiotu obowiązującego do składania dokumentów finansowych do Rejestru; każdy ma prawo przeglądania repozytorium; dokumenty z repozytorium udostępniane są bezpłatnie;

- do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy KPC o postępowaniu nieprocesowym, chyba że ustawa stanowi inaczej;

s. 21

- ~~• wpis informacji o zawieszeniu/wznowieniu działalności gospodarczej polega na zamieszczeniu daty rozpoczęcia zawieszenia wykonywania tej działalności. Natomiast wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej polega na zamieszczeniu daty wznowienia wykonywania tej działalności. Wnioski te są zwolnione od opłat sądowych i nie podlegają ogłoszeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. W sytuacji niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności przed upływem 24 miesięcy od dnia~~

zawieszenia, wpis o wznowienie następuje w kolejnym dniu przez automatyczne zamieszczenie w rejestrze;

s. 22

Rejestr przedsiębiorców:

• **obejmuje następujące podmioty:** spółki jawne, europejskie zgrupowania interesów gospodarczych, spółki partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjne, spółki europejskie, spółdzielnie, spółdzielnie europejskie, przedsiębiorstwa państwowe, jednostki badawczo-rozwojowe instytuty badawcze, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej, inne osoby prawne, jeżeli wykonują działalność gospodarczą i podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru, oddziały przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium Polski, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, instytucje gospodarki budżetowej;

s. 22/23

Rejestr dłużników niewypłacalnych:

wpisuje się z urzędu:

- 1) ~~osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą, jeżeli ogłoszono ich upadłość lub jeżeli wniosek o ogłoszenie ich upadłości został prawomocnie oddalony, gdyż majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania albo majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, bądź też umorzono prowadzoną przeciwko nim egzekucję sądową lub administracyjną z uwagi na fakt, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych;~~
- 2) ~~osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jeżeli ogłoszono ich upadłość;~~
- 3) ~~wspólników ponoszących odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, z wyłączeniem komandytariuszy w spółce komandytowej, jeżeli ogłoszono jej upadłość lub jeżeli wniosek o ogłoszenie jej upadłości został prawomocnie oddalony z tego powodu, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania albo majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, bądź też umorzono prowadzoną przeciwko nim egzekucję sądową czy administracyjną z uwagi na fakt, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych;~~
- 4) ~~dłużników, którzy zostali zobowiązani do wyjawienia majątku w trybie przepisów KPC o postępowaniu egzekucyjnym;~~
- 5) ~~osoby, które przez sąd upadłościowy zostały pozbawione prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej,~~

~~reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji albo stowarzyszeniu;~~

~~6) dłużników zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy;~~

~~• na wniosek wierzyciela posiadającego tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko osobie fizycznej wpisuje się do rejestru dłużnika, który w terminie 30 dni od daty wezwania do spełnienia świadczenia nie zapłacił należności stwierdzonej tytułem wykonawczym;~~

• wpisy w rejestrze dłużników niewypłacalnych nie podlegają obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym;

• sąd rejestrowy z urzędu wykreśla wpisy w razie uchylecia lub zmiany postanowienia, na którego podstawie wpisy były dokonane. Wpisy te nie podlegają ujawnieniu;

~~• wpisy mogą być wykreślone z urzędu lub na wniosek, gdy po dokonaniu wpisu zapadło orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, z których wynika, że wpisana do rejestru należność nie istnieje albo zobowiązanie wygasło;~~

~~• wpisy z rejestru dłużników niewypłacalnych mogą być również wykreślone z urzędu lub na wniosek, gdy po dokonaniu wpisu **zapadło orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna**, z których wynika, że wpisana do tego rejestru należność nie istnieje albo wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika. Wygaśnięcie zobowiązania powinno być stwierdzone orzeczeniem lub zaświadczeniem właściwego organu lub oświadczeniami dłużnika i wierzyciela. Wpisy wykreślone w całości nie podlegają ujawnieniu;~~

~~• sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisów, gdy **uchylono orzeczenie o ogłoszeniu upadłości**, albo na wniosek osoby wpisanej do rejestru dłużników niewypłacalnych, gdy **tytuł wykonawczy**, który stanowił podstawę wpisu, **został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony wykonalności**;~~

~~• sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisu dotyczącego osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, której **upadłość ogłoszono**, jeżeli zobowiązania tej osoby zostały umorzone prawomocnym orzeczeniem sądu;~~

~~• wpisy wykreślone w całości **nie podlegają ujawnieniu**;~~

~~• wpisy do rejestru dokonane w rejestrze dłużników niewypłacalnych są **wykreślane automatycznie** po upływie 7 lat od dnia dokonania wpisu. Wpisy osób, które zostały pozbawione przez sąd upadłościowy prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, są automatycznie wykreślane podlegają wykreśleniu z urzędu po upływie 10 lat od ich dokonania, a jeżeli wpisu. Jeżeli w orzeczeniu sądu upadłościowego prowadzącego postępowanie upadłościowe został oznaczony krótszy termin zakazu, wykreślenie może nastąpić na wniosek dłużnika po upływie tego terminu. Wpisy wykreślone w całości **nie podlegają ujawnieniu**.~~

~~• wpisy dokonane w rejestrze dłużników niewypłacalnych **podlegają wykreśleniu automatycznie po upływie 7 lat** od dokonania wpisu. Jeżeli w orzeczeniu sądu prowadzącego postępowanie upadłościowe został oznaczony krótszy termin zakazu, wykreślenie może nastąpić na wniosek dłużnika po upływie tego terminu. Sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisu dotyczącego osoby fizycznej nieprowadzącej działalności~~

~~gospodarczej, której upadłość ogłoszono, jeżeli zobowiązania tej osoby zostały umorzone prawomocnym orzeczeniem sądu. Wpisy wykreślone w całości nie podlegają ujawnieniu.~~

Ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych

s. 25

• w sądzie okręgowym może zostać utworzony wydział:

- 1) pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 2) gospodarczy;
- 3) kontroli danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych – do spraw związanych z kontrolą pozyskiwania danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych przez Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczną, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, i Służbę Celno-Skarbową i Biuro Nadzoru Wewnętrznego.

Ustawa z 28.1.2016 r. – Prawo o prokuraturze

s. 46

Samorząd prokuratorski:

- w Prokuraturze Krajowej działa **zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej**, które składa się z prokuratorów Prokuratury Krajowej, a jego przewodniczącym jest Prokurator Krajowy. Zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej: wysłuchuje informacji Prokuratora Krajowego o działalności Prokuratury Krajowej i pracy prokuratorów oraz wyraża opinię w tym zakresie, wybiera przedstawicieli do KRP, wybiera członków sądów dyscyplinarnych Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, wyraża opinie w innych sprawach przedstawionych przez Prokuratora Krajowego;
- w prokuraturze regionalnej działa **zgromadzenie prokuratorów**, które składa się z delegatów prokuratorów prokuratury regionalnej oraz delegatów prokuratorów prokuratur okręgowych i rejonowych działających na obszarze działania prokuratury regionalnej. Delegatów prokuratorów prokuratury regionalnej wybiera, w liczbie równej **1/2 liczby prokuratorów prokuratury regionalnej**, zebranie prokuratorów prokuratury regionalnej. Delegatów prokuratorów prokuratur okręgowych, w liczbie równej **1/3 liczby prokuratorów prokuratury regionalnej**, wybierają zebrania prokuratorów prokuratur okręgowych i zebrania prokuratorów prokuratur rejonowych. Delegatów prokuratorów prokuratur rejonowych, w liczbie równej **2/3 liczby prokuratorów prokuratury regionalnej**, wybierają zebrania prokuratorów prokuratur rejonowych. **Delegatów wybiera się na okres 4 lat.** Przewodniczącym zgromadzenia prokuratorów jest prokurator regionalny. Zgromadzenie prokuratorów: wysłuchuje informacji prokuratora regionalnego o działalności prokuratur i pracy prokuratorów oraz

wyraża opinię w tym zakresie, wybiera 2/3 liczby członków kolegium prokuratury regionalnej, wybiera przedstawiciela do KRP, wybiera członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym~~sądów dyscyplinarnych~~, rozpatruje sprawozdania z działalności kolegium prokuratury regionalnej, wyraża opinie w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora regionalnego lub kolegium prokuratury regionalnej;

Ustawa z 15.7.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich

s. 69/70

Rzecznik Praw Obywatelskich:

- stoi na straży wolności, praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz innych aktach normatywnych;
- może nim zostać obywatel polski wyróżniający się: wiedzą prawniczą, doświadczeniem zawodowym, wysokim autorytetem ze względu na moralność i wrażliwość społeczną;
- **powołuje go Sejm za zgodą Senatu** na wniosek Marszałka Sejmu lub grupy 35 posłów;
- przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków składa ślubowanie przed Sejmem;
- **kadencja trwa 5 lat**, licząc od dnia złożenia ślubowania, a ta sama osoba może wykonywać tę funkcję maksymalnie przez 2 kadencje;
- Sejm odwołuje RPO, jeżeli:
 - 1) zrzekł się wykonywania obowiązków;
 - 2) stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby, ułomności lub upadku sił;
 - 3) złożył niezgodne z prawdą oświadczenie lustracyjne, co zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. Sejm podejmuje uchwałę o odwołaniu większością 3/5 głosów w obecności 1/2 ustawowej liczby posłów;
- RPO nie może być bez uprzedniej zgody Sejmu pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Nie może być również zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Jednakże o zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego;
- **podjęcie czynności przez RPO następuje na wniosek:** obywateli lub ich organizacji, organów samorządów, Rzecznika Praw Dziecka, na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz z własnej inicjatywy. Wniosek kierowany do RPO jest wolny od opłat i nie wymaga zachowania szczególnej formy;

Ustawa z 8.12.2017 r. o Sądzie Najwyższym

s. 80

Postępowanie przed Sądem Najwyższym:

- SN orzeka w składzie 3 sędziów, chyba że ustawa stanowi inaczej;

- SN w Izbie Dyscyplinarnej, w sprawach, w których ustawa nie określa składu, orzeka na posiedzeniu w składzie 1 sędziego, chyba że Prezes kierujący pracą tej izby zarządzi rozpoznanie sprawy w składzie 3 sędziów;
- w sprawach pociągnięcia sędziego do odpowiedzialności orzeka sąd dyscyplinarny w składzie 3 sędziów Izby Dyscyplinarnej SN;
- sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczące sędziów SN oraz sprawy z zakresu przeniesienia sędziego SN w stan spoczynku rozpoznaje:
 - 1) w I instancji – Sąd Najwyższy w składzie 1 sędziego Izby Dyscyplinarnej;
 - 2) w II instancji – Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów Izby Dyscyplinarnej;
- w składzie orzekającym SN może brać udział tylko 1 sędzia delegowany do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym. Sędzia delegowany nie może być przewodniczącym składu orzekającego;
- jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi 7 sędziów tego sądu;
- jeżeli w orzecznictwie sądów powszechnych, sądów wojskowych lub SN ujawnią się rozbieżności w wykładni przepisów prawa będących podstawą ich orzekania, Pierwszy Prezes SN lub Prezes SN może, w celu zapewnienia jednolitości orzecznictwa, przedstawić wniosek o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu w składzie 7 sędziów lub innym odpowiednim składzie. Z wnioskiem mogą wystąpić również Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej RP, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, [Rzecznik Finansowy](#) i [Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców](#);

s. 81

Skarga nadzwyczajna:

- od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie, może być wniesiona skarga nadzwyczajna, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia praworządności i sprawiedliwości społecznej i:
 - 1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji,
 - 2) orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie,
 - 3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego – a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia;
- skargę nadzwyczajną może wnieść Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej RP, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, [Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców](#) i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

Ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny

s. 84

Osoby prawne:

Osobami prawnymi są Skarb Państwa oraz jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznały osobowość prawną. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych. **Za ich zobowiązania odpowiadają subsydiarnie członkowie jednostki** od chwili niewypłacalności jednostki. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Osoba prawna działa przez swoje organy. Jeżeli ustawa lub statut nie stanowią inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której siedzibę ma jej organ zarządzający.

Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił. Kurator niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji. Kuratora ustanawia się na okres nieprzekraczający roku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przedłużać ustanowienie kuratora na czas oznaczony. Jeżeli czynności podjęte przez kuratora nie doprowadziły do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania albo jej likwidacji, występuje on niezwłocznie z wnioskiem do sądu rejestrowego o rozwiązanie osoby prawnej.

Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

s. 208

• skarga kasacyjna przysługuje w sprawach:

- 1) z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego – od wydanego przez sąd II instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie (chyba że przepis szczególny stanowi inaczej);
- 2) z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli – tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami (chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł);
- 3) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.; mogą ją wnieść: Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Dziecka lub Rzecznik Praw Obywatelskich w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia;

34) w postępowaniu rejestrowym – jedynie od postanowień sądu II instancji w przedmiocie wpisu albo wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji;

s. 210

2. Sprawy rodzinne i opiekuńcze:

- **sądem opiekuńczym jest sąd rodzinny.** Właściwy wyłącznie jest sąd miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć albo miejsca jej pobytu, a w jego braku – sąd rejonowy dla m.st. Warszawy. Jednak w nagłych wypadkach sąd opiekuńczy wydaje z urzędu wszelkie potrzebne zarządzenia nawet w stosunku do osób, które nie podlegają jego właściwości miejscowej;

- do właściwości sądu okręgowego z siedzibą w miejscowości będącej siedzibą sądu apelacyjnego należą sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzone na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., jeżeli na tym obszarze osoba podlegająca władzy rodzicielskiej lub pozostająca pod opieką ma miejsce zamieszkania lub pobytu; sąd okręgowy orzeka w terminie 6 tygodni od dnia wniesienia wniosku; dla spraw z obszaru właściwości Sądu Apelacyjnego w Warszawie właściwy jest Sąd Okręgowy w Warszawie;

- sąd opiekuńczy **może wszcząć postępowanie z urzędu**, może także **skierować uczestników do mediacji**, pod warunkiem, że w danej sprawie zawarcie ugody jest dopuszczalne. Przedmiotem mediacji może być m.in. określenie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej;

s. 211

- w sprawach opiekuńczych dotyczących osób małoletnich sąd z urzędu zarządza **odbycie całego posiedzenia** lub jego części **przy drzwiach zamkniętych**, jeśli przeciwko publicznemu rozpoznaniu sprawy przemawia dobro małoletniego;
- sąd może **zmienić** nawet **prawomocne postanowienie**, jeżeli **wymaga tego dobro osoby**, której postępowanie dotyczy. **Postanowienia** w sprawach o: powierzenie wykonywania, ograniczenie, zawieszenie, pozbawienie i przywrócenie władzy rodzicielskiej, ustalenie, ograniczenie albo zakazanie kontaktów z dzieckiem mogą być wydane tylko **po przeprowadzeniu rozprawy**;
- w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. **obowiązuje zastępstwo uczestników postępowania przez adwokatów lub radców prawnych**; zasady tej nie stosuje się do wniosku o wszczęcie postępowania w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r., w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, a także gdy uczestnikiem postępowania, jego organem, jego przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest:

1) sędzia;

2) prokurator;

3) notariusz;

- 4) profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych;
- 5) adwokat;
- 6) radca prawny;
- 7) radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;

- **uznanie ojcostwa** może nastąpić także przed sądem opiekuńczym niewłaściwym według przepisów ogólnych, jednak w sytuacji gdy kierownik USC odmówił przyjęcia oświadczeń koniecznych do uznania ojcostwa, uznanie może nastąpić wyłącznie przed sądem, właściwym ze względu na siedzibę tego urzędu;
- sąd opiekuńczy wszczyna **postępowanie w sprawie o przysposobienie** na wniosek przysposabiającego. Wniosek należy zgłosić w sądzie właściwym dla osoby przysposabiającego lub tego, kto ma być przysposobiony. O toczącym się postępowaniu w sprawach, w których wniosek o przysposobienie dotyczy dziecka niezgłoszonego do ośrodka adopcyjnego, sąd opiekuńczy zawiadamia prokuratora. Sąd orzeka o przysposobieniu **po przeprowadzeniu rozprawy**, na którą wzywa się przysposabiającego oraz osoby, których zgoda na przysposobienie jest potrzebna, natomiast nie wzywa się rodziców, którzy wyrazili zgodę na przysposobienie ich dziecka w przeszłości bez wskazania osoby przysposabiającego (nie mogą oni brać udziału w tym postępowaniu). Przed wydaniem orzeczenia sąd opiekuńczy występuje o opinię do ośrodka adopcyjnego, a w razie potrzeby uzasadnionej dobrem dziecka może także zasięgnąć opinii innej specjalistycznej placówki. **Postanowienia orzekającego przysposobienie sąd nie może zmienić ani uchylić;**
- o zwolnieniu od obowiązku objęcia opieki sąd opiekuńczy rozstrzyga na wniosek osoby ustanowionej opiekunem, zgłoszony w ciągu **tygodnia** od doręczenia jej postanowienia w tym przedmiocie;
- **opiekun składa** sądowi opiekuńczemu ustnie lub na piśmie **sprawozdanie** dotyczące osoby pozostającej pod opieką. Sprawozdanie z zarządu majątkiem tej osoby składa natomiast na piśmie, chyba że sąd zezwoli mu na złożenie go do protokołu;
- ~~• w czasie trwania postępowania o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, toczącego się w trybie Konwencji określającej cywilne aspekty uprowadzenia dziecka za granicę, **nie można rozstrzygać o władzy rodzicielskiej albo opiece nad tą osobą. W innych przypadkach, zwłaszcza gdy jest to niezbędne, można łącznie rozpoznać sprawę dotyczącą władzy rodzicielskiej i wniosek o odebranie osoby podlegającej tej władzy;**~~
- w czasie trwania postępowania o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką toczącego się na podstawie konwencji haskiej z 1980 r. przed sądem, o którym mowa w art. 518² § 1 lub art. 569¹ § 1 lub 3, nie można rozstrzygać w przedmiocie władzy rodzicielskiej lub opieki nad tą osobą. Postępowanie w tych sprawach sąd zawiesza z urzędu z chwilą otrzymania informacji przesłanej przez polski organ centralny, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z 26.1.2018 r. o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa UE i umów międzynarodowych, lub sąd, o którym mowa w art. 569¹ § 1 lub 3, o wniesieniu wniosku w przedmiocie odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;

• **orzeczenie co do istoty sprawy** może być wydane **tylko po przeprowadzeniu rozprawy**;

- jeżeli zobowiązany do oddania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką nie zastosuje się do postanowienia (w którym został określony termin, w jakim powinien oddać uprawnionemu tę osobę), sąd, na wniosek uprawnionego, ~~zleci~~**zleca** kuratorowi sądowemu przymusowe odebranie **osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką tej osoby**;
- przymusowe odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką i oddanie jej uprawnionemu może nastąpić **tylko w obecności uprawnionego albo osoby przez niego upoważnionej lub przedstawiciela instytucji przez niego upoważnionej**. Jeżeli żadna z tych osób nie stawia się w terminie wyznaczonym przez kuratora sądowego, czynność nie będzie dokonana. O terminie odebrania nie zawiadamia się zobowiązanego. Kurator sądowy dokonuje przekazania odebranej osoby uprawnionemu albo osobie przez niego upoważnionej lub przedstawicielowi instytucji przez niego upoważnionej, po czym zawiadamia zobowiązanego o dokonaniu tej czynności.

Ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny

s. 247

Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej:

- **zniesławienie** – pomówienie innej osoby, grupy osób, instytucji, osoby prawnej, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej o takie postępowanie bądź właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej, narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu, działalności. Ścigane z oskarżenia prywatnego;
- **zniewaga** – znieważenie innej osoby w jej obecności lub pod jej nieobecność, lecz publicznie bądź w zamiarze, aby zniewaga do tej osoby dotarła. Ścigane z oskarżenia prywatnego.

Przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową:

- **powierzenie wykonywania pracy w handlu wbrew zakazowi** – złośliwe lub uporczywe - **wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele i święta, a także wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem po godzinie 14.00 w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy** - **powierzenie**

wykonywania pracy w handlu lub wykonywania czynności związanych z handlem
pracownikowi lub zatrudnionemu.

Ustawa z 20.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń

s. 260

- **wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji:**

- 1) samowolna zmiana znaku;
 - 2) **niezachowanie ostrożności** (kto, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega grzywnie);
 - 3) użycie alkoholu (kto, znajdując się **w stanie po użyciu alkoholu**, podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym, powietrznym, podlega karze aresztu, grzywny minimum 50 zł);
 - 4) niepodporządkowanie się znakowi;
 - 5) **nieudzielenie pomocy** (prowadzący pojazd, który uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku podlega karze aresztu albo grzywny);
- 6) nieprzestrzeganie ograniczeń w dostępie do strefy czystego transportu:
- 67) uszkodzenie drogi;
- 78) nieoczyszczanie drogi;

Ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego

s. 288

- **śledztwo prowadzi się w sprawach:**

- 1) w których rozpoznanie w I instancji należy do sądu okręgowego;
- 2) o występki, gdy osobą podejrzaną jest: sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, ABW, AW, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, CBA, Służby Ochrony Państwa, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowe;
- 3) o występki funkcjonariuszy Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, finansowego organu postępowania przygotowawczego, występki popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych;
- 4) o występki, w których nie prowadzi się dochodzenia;
- 5) o występki, w których prowadzi się dochodzenie, jeżeli prokurator tak postanowił ze względu na wagę lub złożoność sprawy;

s. 302

- **wydanie jest niedopuszczalne, jeżeli:**

- 1) osoba, której wniosek dotyczy, jest obywatelem polskim bądź korzysta z prawa azylu;

- 2) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, ustawa mówi, że czyn nie stanowi przestępstwa, sprawca nie popełnia przestępstwa albo nie podlega karze;
- 3) nastąpiło przedawnienie;
- 4) postępowanie karne co do tego samego czynu, tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone;
- 5) postępowanie byłoby sprzeczne z polskim prawem;
- 6) istnieje uzasadniona obawa orzeczenia albo wykonania kary śmierci wobec osoby wydanej;
- 7) w państwie żądającym wydania może dojść do naruszenia wolności i praw osoby wydanej;
- 8) osoba ścigana popełniła przestępstwo bez użycia przemocy z przyczyn politycznych;

- **europejski nakaz dochodzeniowy** - postanowienie w przedmiocie wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego (END) wydaje prokurator albo sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się lub może zostać przeprowadzony dowód. Jeżeli END został wydany przez nieuprawniony organ państwa wydania orzeczenia, zwraca się go bez wykonania, informując ten organ o przyczynie zwrotu;
- na postanowienie o wykonaniu END zażalenie nie przysługuje, chyba że przepis szczególny dotyczący postanowienia o wykonaniu czynności tożsamej z czynnością wskazaną w END stanowi inaczej. W zażaleniu na czynność skarżący może domagać się wyłącznie zbadania zgodności postanowienia o wykonaniu END z prawem polskim i prawidłowości jej przeprowadzenia;
- jeżeli END dotyczy czasowego wydania do RP osoby pozbawionej wolności w celu przeprowadzenia czynności dochodzeniowej, przepis art. 589a KPK stosuje się odpowiednio - sąd okręgowy miejsca wykonania czynności zarządza umieszczenie osoby wydanej w polskim zakładzie karnym lub areszcie śledczym na czas jej pobytu na terytorium RP, nieprzekraczający jednak czasu pozbawienia wolności określonego w państwie wydającym. Sąd lub prokurator zarządza zwolnienie osoby, jeżeli państwo wydania orzeczenia o to wystąpi. Sąd albo prokurator informuje organ wydający END o faktycznym okresie pozbawienia wolności tej osoby w RP;
- wydana czasowo osoba pozbawiona wolności, o której mowa powyżej, nie może być ścigana ani zatrzymana, ani tymczasowo aresztowana z powodu przestępstwa popełnionego przed przekroczeniem polskiej granicy państwowej, niewskazanego w END. Nie może być także w stosunku do takiej osoby wykonana kara orzeczona za takie przestępstwo. Zakazów tych nie stosuje się wobec osoby, która mogąc opuścić terytorium RP, znajduje się na nim po upływie 15 dni od dnia otrzymania informacji sądu lub prokuratora, że jej obecność stała się zbędna dla postępowania karnego, albo powróci na terytorium RP po upływie tego terminu. Jeżeli END dotyczy czasowego wydania osoby pozbawionej wolności do państwa wydania orzeczenia w celu przeprowadzenia czynności dochodzeniowej, okres faktycznego pozbawienia wolności tej osoby w tym państwie zalicza się na poczet orzeczonej lub wykonywanej w RP kary pozbawienia wolności;
- sąd lub prokurator orzeka w przedmiocie wykonania END niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni, licząc od dnia jego otrzymania. Jeżeli termin ten nie może być dotrzymany, orzeczenie w przedmiocie wykonania END powinno zostać wydane w terminie kolejnych 30 dni, licząc od dnia upływu tego terminu. O opóźnieniu należy powiadomić organ wydający END, podając przyczynę

opóźnienia oraz przewidywany termin wydania orzeczenia w przedmiocie wykonania END;

- jeżeli dowód, którego dotyczy END, nie został jeszcze przeprowadzony, sąd lub prokurator przeprowadza ten dowód niezwłocznie po wydaniu postanowienia o wykonaniu END, nie później jednak niż w terminie 90 dni, licząc od dnia wydania tego postanowienia. Jeżeli organ wydający END określił termin do przeprowadzenia dowodu, sąd lub prokurator w miarę możliwości uwzględnia ten termin;
- przy wykonywaniu END stosuje się co do zasady przepisy prawa polskiego. Należy jednak uczynić zadość życzeniu organu wydającego END, aby przy dokonaniu czynności zastosowano szczególnie tryb postępowania lub szczególną formę, jeżeli nie jest to sprzeczne z zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej;
- **odmawia się wykonania END, jeżeli:**

1) sąd lub prokurator nie uzyskał wymaganego zezwolenia umożliwiającego przeprowadzenie czynności z udziałem osoby wskazanej w END;

2) w stosunku do osoby ściganej zapadło w państwie członkowskim Unii Europejskiej prawomocne orzeczenie co do tych samych czynów, które zostały wskazane w END, oraz, w przypadku skazania za te same czyny, osoba ścigana odbywa karę lub ją odbyła albo kara nie może być wykonana według prawa państwa, w którym zapadł wyrok skazujący;

3) wykonanie END mogłoby narazić na niebezpieczeństwo funkcjonariusza przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz osobę udzielającą mu pomocy w zakresie tych czynności;

4) END dotyczy przesłuchania na okoliczność objętą bezwzględny zakazem przesłuchania;

5) wykonanie END naruszyłoby wolności i prawa człowieka i obywatela;

6) żądana czynność zagrażałaby bezpieczeństwu narodowemu;

7) END dotyczy czasowego wydania osoby pozbawionej wolności do państwa wydania orzeczenia, a jego wykonanie skutkowałoby przedłużeniem okresu pozbawienia wolności tej osoby;

- **można odmówić wykonania END, jeżeli:**

1) czyn będący podstawą wydania END, inny niż wymieniony w art. 607w KPK, nie stanowi przestępstwa według prawa polskiego;

2) czyn będący podstawą wydania END według prawa polskiego został popełniony w całości lub w części na terytorium RP lub na polskim statku wodnym lub powietrznym i nie stanowi przestępstwa według prawa polskiego;

3) wykonanie END wiązałoby się z ujawnieniem informacji niejawnych uzyskanych w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych, jak również związanych z prowadzeniem tych czynności;

4) według prawa polskiego czynność dochodzeniowa, której dotyczy END, nie może być przeprowadzona w sprawie o przestępstwo będące podstawą jego wydania;

5) według prawa polskiego czynność dochodzeniowa, której dotyczy END, nie może być przeprowadzona w postępowaniu, w którym został on wydany;

6) END dotyczy czasowego wydania osoby pozbawionej wolności do państwa wydania orzeczenia albo do Rzeczypospolitej Polskiej, a osoba ta nie wyraża na to zgody;

7) END dotyczy przesłuchania przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem

obrazu i dźwięku, a oskarżony, który ma zostać przesłuchany, nie wyraża na to zgody;
8) END dotyczy przesłuchania osób, o których mowa w art. 179 § 1 lub art. 180 § 1 i 2
KPK, co do okoliczności określonych w tych przepisach;

- na wniosek państwa wydania orzeczenia przedstawicielowi organu wydającego END umożliwia się obecność przy wykonywaniu czynności, których dotyczy END, jeżeli nie jest to sprzeczne z zasadami porządku prawnego RP i nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego;
- dowody uzyskane w związku z wykonaniem END są niezwłocznie przekazywane państwu wydania orzeczenia;
- koszty związane z wykonaniem END ponosi Skarb Państwa. W uzasadnionych przypadkach sąd lub prokurator może wystąpić do organu wydającego END o zwrot całości lub części przewidywanych wydatków albo o zmianę END. Koszty związane z czasowym wydaniem osoby pozbawionej wolności ponosi państwo wydania orzeczenia.

Ustawa z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym

s. 312

- kadencja rady gminy trwa **4-5 lata**, licząc od dnia wyboru;

s. 313

- rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych, **jednostek pomocniczych gminy** (w tym celu **powołuje komisję rewizyjną**, w której skład wchodzi radni);
- rada gminy rozpatruje skargi na działania wójta i gminnych jednostek organizacyjnych; wnioski oraz petycje składane przez obywateli; w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji;
- rada gminy wybiera ze swego grona **przewodniczącego i od 1 do 3 wiceprzewodniczących**. Zadaniem przewodniczącego jest wyłącznie organizowanie pracy rady oraz prowadzenie jej obrad. W przypadku odwołania albo przyjęcia rezygnacji przewodniczącego i wiceprzewodniczących oraz niewybrania w ich miejsce osób do pełnienia tych funkcji w terminie 30 dni od dnia przyjęcia rezygnacji, odwołania, **sesję rady gminy** w celu wyboru przewodniczącego **zwołuje wojewoda**. Sesję tę prowadzi najstarszy wiekiem radny, jeśli wyrazi na to zgodę;
- rada gminy **obraduje na sesjach** zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeby, nie rzadziej niż **raz na kwartał**. Obrady rady gminy są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w BIP i na stronie internetowej gminy oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty. Pierwszą sesję nowo wybranej rady gminy **zwołuje komisarz wyborczy** na dzień przypadający w terminie **7 dni** po ogłoszeniu zbiorczych

wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju. W przypadku wyborów przedterminowych pierwszą sesję **zwołuje osoba, którą Premier wyznaczył do pełnienia funkcji organów jednostki samorządu terytorialnego**;

- rada gminy ze swego grona może powołać stałe i doraźne komisje do określonych zadań;
- organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy określa **statut gminy**, który podlega **ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym**;
- radni mogą tworzyć kluby radnych – co najmniej 3 radnych;
- radny jest obowiązany brać udział w pracach rady gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany. W wykonywaniu mandatu radnego radny ma prawo, jeżeli nie narusza to dóbr osobistych innych osób, do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność urzędu gminy, a także spółek z udziałem gminy, spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych, gminnych osób prawnych, oraz zakładów, przedsiębiorstw i innych gminnych jednostek organizacyjnych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej. W sprawach dotyczących gminy radni mogą kierować interpelacje i zapytania do wójta;
- interpelacja dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla gminy. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania;
- zapytania składa się w sprawach aktualnych problemów gminy, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym;

s. 314

- uchwała rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium, podjęta po upływie **9 miesięcy** od dnia wyboru wójta i nie później niż na **9 miesięcy** przed zakończeniem kadencji, **jest równoznaczna z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania wójta**. Przed podjęciem tej uchwały rada gminy zapoznaje się z opinią regionalnej izby obrachunkowej w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium oraz wysłuchuje wyjaśnień wójta. Uchwała zapada bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym;
- wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego;
- rada gminy, po upływie 9 miesięcy od dnia wyboru wójta i nie później niż na 9 miesięcy przed zakończeniem kadencji, może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta z przyczyny innej niż nieudzielenie wójtowi absolutorium lub nieudzielenie wójtowi wotum zaufania jedynie na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady;

- w przypadku wygaśnięcia mandatu wójta przed upływem kadencji jego funkcje, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta, pełni osoba wyznaczona przez Premiera;

s. 315

- **akty prawa miejscowego** ustanawia rada gminy w formie uchwały. W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt w formie zarządzenia. Wójt przesyła przepisy porządkowe do wiadomości wójtom sąsiednich gmin i staroście powiatu;
- grupa mieszkańców gminy, posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z **obywatelską inicjatywą uchwałodawczą**; grupa mieszkańców musi liczyć:
 - 1) w gminie do 5000 mieszkańców – co najmniej 100 osób,
 - 2) w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 200 osób,
 - 3) w gminie powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 300 osób;
- projekt uchwały zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej staje się przedmiotem obrad rady gminy na najbliższej sesji po złożeniu projektu, jednak nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu. Komitet inicjatywy uchwałodawczej ma prawo wskazywać osoby uprawnione do reprezentowania komitetu podczas prac rady gminy;
- gmina nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania innych gminnych osób prawnych, a te nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania gminy;

Ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym

s. 317

- w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla powiatu mogą być przeprowadzane na jego terytorium **konsultacje z mieszkańcami powiatu**;
- szczególną formą konsultacji społecznych jest **budżet obywatelski**. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu **decydują corocznie o części wydatków budżetu powiatu**. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej powiatu. Rada powiatu w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego;
- powiat wykonuje określone ustawami **zadania publiczne o charakterze ponadgminnym** w zakresie m.in.: edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, transportu zbiorowego i dróg publicznych, gospodarki nieruchomościami, ochrony praw konsumentów. Do zadań powiatu należy również zapewnienie wykonywania zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży;
- powiat może zawierać z organami administracji rządowej porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych z zakresu administracji rządowej. Może

również zawierać **porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych** z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego, a także z województwem, na którego obszarze znajduje się terytorium powiatu;

- **powiat nie może prowadzić działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej.** Powiaty, związki i stowarzyszenia powiatów mogą sobie wzajemnie bądź innym jednostkom samorządu terytorialnego udzielać pomocy, w tym finansowej;
- mieszkańcy powiatu podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (poprzez wybory i referendum powiatowe) lub za pośrednictwem organów powiatu. **Organami powiatu są: rada powiatu i zarząd powiatu.** Działalność organów jest jawna;
- **rada powiatu jest organem stanowiącym i kontrolnym. Kadencja rady trwa 4 5 lata**, licząc od dnia wyborów. Radni wybierani są w wyborach bezpośrednich. W skład rady powiatu wchodzi radni w liczbie **15** w powiatach liczących do **40 000 mieszkańców** oraz po **2** na każde kolejne rozpoczęte **20 000 mieszkańców**, ale **nie więcej niż 29 radnych**. Natomiast w skład rady powiatu powstałej w wyniku połączenia powiatów w pierwszej kadencji wchodzi radni w liczbie 15 w powiatach liczących do 40 000 mieszkańców oraz po 3 na każde kolejne rozpoczęte 20 000 mieszkańców. Odwołanie rady powiatu przed upływem kadencji następuje w drodze referendum powiatowego;
- do wyłącznej właściwości rady powiatu należy m.in.:
 - 1) stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu powiatu;
 - 2) wybór i odwołanie zarządu;
 - 3) powoływanie i odwoływanie, na wniosek starosty, skarbnika powiatu, będącego głównym księgowym budżetu powiatu;
 - 4) uchwalanie budżetu powiatu;
 - 5) rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium dla zarządu;
 - 6) rozpatrywanie raportu o stanie powiatu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania dla zarządu z tego tytułu;
 - 67) podejmowanie uchwał w sprawach wysokości podatków i opłat;

s. 318

- rada powiatu **obraduje na sesjach** zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeby, **nie rzadziej jednak niż raz na kwartał**. Obrady rady powiatu są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w BIP i na stronie internetowej powiatu oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty. Pierwszą sesję nowo wybranej rady powiatu **zwołuje komisarz wyborczy** na dzień przypadający w terminie **7 dni** po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze całego kraju. W przypadku natomiast wyborów przedterminowych pierwszą sesję **zwołuje osoba, którą Premier wyznaczył do pełnienia funkcji organów jednostki samorządu terytorialnego**;
- mandatu radnego powiatu nie można łączyć z:
 - 1) mandatem posła lub senatora,
 - 2) wykonywaniem funkcji wojewody albo wicewojewody,
 - 3) członkostwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego;

- w sprawach dotyczących powiatu radni mogą kierować interpelacje i zapytania do starosty. **Interpelacja** dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla powiatu. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania. **Zapytania** składa się w sprawach aktualnych problemów powiatu, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym;
- pracodawca obowiązany jest zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu brania udziału w pracach organów powiatu. Rozwiązanie z radnym stosunku pracy wymaga uprzedniej zgody rady powiatu, której jest członkiem;

s. 319

- jeżeli **rada powiatu nie dokonała wyboru zarządu** w terminie powyższym, **ulega rozwiązaniu z mocy prawa**. Informację o rozwiązaniu rady powiatu z tej przyczyny wojewoda niezwłocznie podaje do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarze powiatu oraz ogłasza w formie obwieszczenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Następnie przeprowadza się wybory przedterminowe. Jeżeli rada powiatu, wybrana w wyniku wyborów przedterminowych, również nie dokona wyboru zarządu w przepisany terminie, ulega rozwiązaniu z mocy prawa. W takiej sytuacji nie przeprowadza się jednak wyborów przedterminowych, a do dnia wyborów rady powiatu na kolejną kadencję oraz wyboru zarządu powiatu zadania i kompetencje rady i zarządu przejmuje **komisarz rządowy ustanowiony przez Premiera na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej**;
- zarząd powiatu co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie powiatu **raport o stanie powiatu**. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego;
- rada powiatu może odwołać starostę **z innej przyczyny niż nieudzielenie absolutorium lub nieudzielenie wotum zaufania zarządowi jedynie na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady**;
- odwołanie starosty albo złożenie przez niego rezygnacji jest, odpowiednio, równoznaczne z odwołaniem całego zarządu powiatu albo złożeniem rezygnacji przez cały zarząd powiatu. Rada powiatu może na uzasadniony wniosek starosty odwołać poszczególnych członków zarządu zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ustawowego składu rady, w głosowaniu tajnym. W sytuacji gdy odwołany członek zarządu nie był jego przewodniczącym, rada powiatu dokonuje **wyboru nowego członka zarządu** w terminie **miesiąca** od odwołania;

Ustawa z 5.6.1998 r. o samorządzie województwa

s. 323

- organami samorządu województwa są: **sejmik województwa i zarząd województwa**;

- **sejmik województwa** jest organem stanowiącym i kontrolnym. **Kadencja trwa 4 lata**, licząc od dnia wyborów. W jego skład wchodzi radni wybrani w wyborach bezpośrednich **w liczbie 30** w województwach liczących **do 2 000 000 mieszkańców** oraz **po 3 radnych** na każde kolejne rozpoczęte **500 000 mieszkańców**. W sprawie odwołania sejmiku województwa przed upływem kadencji rozstrzyga się wyłącznie w drodze referendum wojewódzkiego;
- do wyłącznej właściwości sejmiku województwa należy [m.in.](#):
 - 1) stanowienie aktów prawa miejscowego (statutu województwa, zasad gospodarowania mieniem wojewódzkim);
 - 2) uchwalanie strategii rozwoju województwa;
 - 3) uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego;
 - 4) uchwalanie budżetu województwa;
 - 5) podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi województwa z tytułu wykonania budżetu województwa;
 - 6) [rozpatrywanie raportu o stanie województwa oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia zarządowi województwa wotum zaufania z tego tytułu](#);
 - 7) wybór i odwołanie zarządu województwa oraz ustalanie wynagrodzenia marszałka województwa;
 - 8) powoływanie i odwoływanie, na wniosek marszałka województwa, skarbnika województwa, który jest głównym księgowym budżetu województwa;
 - 9) podejmowanie uchwał w sprawie tworzenia stowarzyszeń i fundacji oraz ich rozwiązywania;
- uchwały sejmiku województwa zapadają zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej 1/2 ustawowego składu sejmiku, w głosowaniu jawnym albo jawnym imiennym, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej;
- sejmik województwa wybiera ze swojego grona **przewodniczącego** oraz **nie więcej niż 3 wiceprzewodniczących**, bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej 1/2 ustawowego składu sejmiku, w głosowaniu tajnym. Zadaniem przewodniczącego jest wyłącznie organizowanie pracy sejmiku oraz prowadzenie jego obrad. W razie odwołania bądź przyjęcia rezygnacji przewodniczącego i wiceprzewodniczących oraz niewybrania w ich miejsce osób do pełnienia tych funkcji w terminie 30 dni od dnia przyjęcia rezygnacji, odwołania, **sesję sejmiku województwa** w celu wyboru przewodniczącego **zwołuje wojewoda**;
- sejmik województwa **obraduje na sesjach** zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż **raz na kwartał**. [Obrady sejmiku województwa są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Nagrania obrad są udostępniane w BIP i na stronie internetowej samorządu województwa oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.](#) Na wniosek marszałka województwa przewodniczący jest obowiązany wprowadzić do porządku obrad najbliższej sesji sejmiku projekt uchwały, jeżeli wnioskodawcą jest zarząd województwa, a projekt wpłynął do sejmiku co najmniej **7 dni** przed dniem rozpoczęcia sesji sejmiku;
- **mandatu radnego województwa nie można łączyć z:**
 - 1) mandatem posła lub senatora,
 - 2) wykonywaniem funkcji wojewody albo wicewojewody,
 - 3) członkostwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego;

- w sprawach dotyczących województwa radni mogą kierować interpelacje i zapytania do marszałka województwa. **Interpelacja** dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla województwa. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania. **Zapytania** składa się w sprawach aktualnych problemów województwa, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym;

s. 324

- sejmik województwa kontroluje działalność zarządu województwa oraz **wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych** i w tym celu **powołuje komisję rewizyjną**. Członkostwa w tej komisji nie można łączyć z funkcjami marszałka województwa, przewodniczącego i wiceprzewodniczących sejmiku województwa oraz radnych będących członkami zarządu województwa. Komisja rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu i występuje z wnioskiem do sejmiku województwa w sprawie udzielenia albo nieudzielenia absolutorium zarządowi województwa;
- sejmik województwa rozpatruje: skargi na działania zarządu województwa i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych; wnioski oraz petycje składane przez obywateli; w tym celu powołuje **komisję skarg, wniosków i petycji**;
- **zarząd województwa jest organem wykonawczym**. W jego skład wchodzi marszałek województwa jako jego przewodniczący, wicemarszałek lub 2 wicemarszałków i pozostali członkowie (**w sumie 5 osób**). Sejmik województwa wybiera zarząd województwa w terminie **3 miesięcy** od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy. Marszałek, wicemarszałkowie i pozostali członkowie zarządu województwa mogą być wybrani spoza składu sejmiku województwa;

s. 325

- sejmik województwa stanowi **akty prawa miejscowego** obowiązujące na obszarze województwa lub jego części. Przewodniczący sejmiku województwa podpisuje akty prawa miejscowego, przyjęte przez sejmik województwa, niezwłocznie po ich uchwaleniu i kieruje je do **publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym**. Grupa mieszkańców województwa, licząca co najmniej 1000 osób, posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z **obywatelską inicjatywą uchwałodawczą**. Projekt uchwały zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej staje się przedmiotem obrad sejmiku województwa na najbliższej sesji po złożeniu projektu, jednak nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu. Komitet inicjatywy uchwałodawczej ma prawo wskazywać osoby uprawnione do reprezentowania komitetu podczas prac sejmiku województwa. **Każdy**, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, **może zaskarżyć** przepis do sądu administracyjnego.

s. 361

- od wydanego przez WSA wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie przysługuje **skarga kasacyjna do NSA, z wyłączeniem:** postanowienia o odrzuceniu skargi wniesionej po terminie, której braków formalnych nie uzupełniono w terminie, która dotyczy sprawy w toku lub prawomocnie osądzonej, postanowienia o umorzeniu postępowania z powodu: cofnięcia skargi, śmierci strony, bezprzedmiotowości postępowania, postanowienia o odrzuceniu skargi, skargi kasacyjnej, zażalenia oraz skargi o wznowienie postępowania, od których nie został uiszczony wpis. Skargę tę może wnieść strona, prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka po doręczeniu im odpisu orzeczenia z uzasadnieniem. Skarga kasacyjna powinna być sporządzona, co do zasady, przez adwokata lub radcę prawnego, jednak może ją również sporządzić doradca podatkowy (w sprawach obowiązków podatkowych, celnych i egzekucji administracyjnej związanej z nimi) albo rzecznik patentowy (w sprawach własności przemysłowej). **Wnosi się** ją do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, postanowienie, **w terminie 30 dni** od doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem. Termin ten wiąże nie tylko strony, lecz także prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich, [Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców](#) oraz Rzecznika Praw Dziecka. Jednakże w razie ustanowienia w ramach prawa pomocy adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego po wydaniu orzeczenia, na wniosek złożony przez stronę, której doręcza się odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonym z urzędu, albo przez stronę, która zgłosiła wniosek o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, **termin do wniesienia skargi kasacyjnej biegnie od dnia zawiadomienia pełnomocnika o jego wyznaczeniu, jednak nie wcześniej niż od dnia doręczenia stronie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem.** Jeśli natomiast pełnomocnik z urzędu nie stwierdzi podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej, to składa w sądzie, w wyżej wymienionym terminie, sporządzoną przez siebie opinię o braku podstaw do jej wniesienia. W takiej sytuacji termin do wniesienia skargi kasacyjnej przez stronę **biegnie od dnia doręczenia odpisu tej opinii;**

Ustawa z 25.7.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych

s. 366

- zgromadzenie ogólne sędziów WSA – jego przewodniczącym jest prezes WSA, a zajmuje się ono: wyrażaniem opinii w sprawach powołania lub odwołania prezesa, wiceprezesa WSA; ustalaniem składu liczbowego kolegium sądu oraz wybieraniem jego członków; [zgłaszaniem kandydatów na członków KRS;](#)

Ustawa z 23.5.1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych

s. 406

Strajk:

- polega na zbiorowym powstrzymywaniu się pracowników od wykonywania pracy w celu rozwiązania sporu;
- **jest środkiem ostatecznym** i nie może być ogłoszony bez uprzedniego wyczerpania możliwości rozwiązania sporu. Jednakże może być zorganizowany bez zachowania tych zasad, jeżeli bezprawne działanie pracodawcy uniemożliwiło przeprowadzenie rokowań lub mediacji, a także w wypadku, gdy pracodawca rozwiązał stosunek pracy z prowadzącym spór działaczem związkowym;
- **udział w strajku jest dobrowolny**;
- niedopuszczalne jest zaprzestanie pracy w wyniku akcji strajkowych na stanowiskach pracy, urządzeniach i instalacjach, na których zaniechanie pracy zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu lub bezpieczeństwu państwa. Ponadto niedopuszczalne jest organizowanie strajku w ABW, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, CBA, [Służbie Ochrony Państwa](#), w jednostkach Policji i Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Służby Więziennej, Straży Granicznej, [Straży Marszałkowskiej](#), Krajowej Administracji Skarbowej, w których pełnią służbę funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej oraz jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej. Jednocześnie **prawo do strajku nie przysługuje** również pracownikom zatrudnionym w organach władzy państwowej, administracji rządowej i samorządowej, sądach oraz prokuraturze;
- **strajk zakładowy** ogłasza organizacja związkowa po uzyskaniu zgody większości głosujących pracowników, jeśli w głosowaniu wzięło udział co najmniej 50% pracowników zakładu pracy. Natomiast **strajk wielozakładowy** ogłasza organ związku wskazany w statucie po uzyskaniu zgody większości głosujących pracowników w poszczególnych zakładach pracy, które mają być objęte strajkiem, jeśli w głosowaniu w każdym z tych zakładów wzięło udział co najmniej 50% pracowników. Ogłoszenie strajku powinno nastąpić co najmniej na **5 dni** przed jego rozpoczęciem;
- udział pracownika w strajku zorganizowanym zgodnie z przepisami ustawy nie stanowi naruszenia obowiązków pracowniczych, a także w okresie tego strajku pracownik zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i uprawnień ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.

Ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych

s. 408

- — spółka powiązana – spółka kapitałowa, w której inna spółka handlowa dysponuje co najmniej **20% głosów** na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu bądź która posiada bezpośrednio **20% udziałów** lub **akcji** w innej spółce kapitałowej;
- [wykorzystanie wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym – jeżeli przepis ustawy tak stanowi, zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności dotyczącej spółki może nastąpić także przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym; czynności te wykonywane są w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 KPC, służącego do wnoszenia pism procesowych w postępowaniu rejestrowym;](#)
- **spółka osobowa może we własnym imieniu nabywać prawa** (w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe), **zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywaną**. Prowadzi ona przedsiębiorstwo pod własną firmą;

Ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe

s. 427

- wniosek o ogłoszenie upadłości **może zgłosić:**
 - 1) w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej – **każdy ze wspólników** odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;
 - 2) w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – **każdy**, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do **prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania**, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami;
 - 3) w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego – także organ założycielski;
 - 4) w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa – także **pełnomocnik Rządu, państwowa osoba prawna, organ** lub **inna jednostka uprawniona** do wykonywania praw z akcji lub udziałów należących do Skarbu Państwa;
 - 5) w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji – **każdy z likwidatorów**;
 - 6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – **kurator** ustanowiony na podstawie [KRSUKC](#);
 - 7) w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro – **organ udzielający pomocy**;
 - 8) w stosunku do dłużnika, wobec którego prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego – **zarządca** ustanowiony w tym postępowaniu.